

ЗВІТ

про виконання плану підвищення кваліфікації за акредитованими напрямками, наукової роботи, науково-методичного та інформаційного забезпечення освітянської діяльності Інституту післядипломної освіти НУХТ у 2023 році

I. Освітня діяльність

Освітня діяльність має пріоритетне значення серед інших сфер діяльності інституту як освітнього закладу. Ця діяльність регулюється рядом законодавчих актів, зокрема, Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативними актами Уряду України і МОН. У своїй роботі посадові особи, структурні підрозділи інституту керуються Положенням про організацію освітньої діяльності в ІПДО НУХТ, схваленим Вченою радою інституту 26.06.2018 р. (остання редакція від 2 листопада 2021 р.), та іншими документами.

Навчальний процес в інституті у 2023 році здійснювався у відповідності до ліцензії Міністерства освіти і науки України серія АЕ № 636488 від 19.06.2015 р. Ця ліцензія надає право інституту здійснювати підвищення кваліфікації за акредитованими в НУХТ напрямками (спеціальностями): 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 18 Виробництво та технології, 12 Інформаційні технології, 14 Електрична інженерія у кількості 6000 осіб на рік.

Результати роботи колективу інституту за **освітньою діяльністю** за 2023 рік характеризуються такими показниками: державне замовлення на підвищення кваліфікації працівників харчової й переробної промисловості України в цілому виконано: в інституті підвищили кваліфікацію загалом 6000 слухачів, у тому числі, за державним замовленням 5530 осіб (100 % від плану) і 470 осіб – за спеціальним фондом (100 % від плану). Середньорічний контингент слухачів, які пройшли навчання, склав 319,4 умовних осіб (при плані 323, тобто 98,9 %), у тому числі: 299,4 умовних осіб за рахунок загального фонду при плані 298 (100,5 %) та 20,01 умовних осіб при плані 25 умовних осіб – за рахунок спеціального фонду (80,1 %). Такі результати досягнуто завдяки цілеспрямованій роботі колективу, який застосовував ефективні форми навчання, пропонував актуальну тематику, чим задовольняв потреби підприємств АПК у підвищенні кваліфікації працівників.

Структура контингенту слухачів за професіями і галузями знань зберігається біль-менш сталою в інституті впродовж останніх років. У 2023 році порівняно з попереднім сталися деякі зміни. Відбулося незначне збільшення контингенту слухачів по молочній, олієжировій та лікєро-горілчаній галузях. Натомість, більш суттєво зменшилася кількість слухачів по спиртовій (у 2,9 рази), виноробній (у 1,47 рази), кондитерській (у 1,44 рази). Практично не зазнав змін розподіл слухачів за галузями знань «Виробництво та технології» (75,6 % від загальної кількості проти 74,6 % у 2022 р.), підвищився за галуззю знань «Інформаційні технології» (6,5 % проти 4,8 %), зменшилася за галузями знань «Управління і адміністрування» (17,7% проти 20,0 %) і «Електрична інженерія» (0,3 % проти 0,6 %).

Формування контингенту слухачів інституту в звітному періоді здійснювалося на підставі централізованих замовлень галузевих об'єднань та підприємств АПК (фінансується із загального фонду держбюджету) шляхом укладання відповідних угод, а

також шляхом укладених договорів з окремими підприємствами про надання освітніх послуг (спеціальний фонд). Навчальний процес у звітному періоді здійснювався відповідно до затверджених навчальних, навчально-тематичних планів та програм, що розроблялись і складались диференційовано з урахуванням особливостей різних галузей харчової та переробної промисловості, фаху слухачів, а також вимог замовників щодо змісту і форм навчання. Зміст і тривалість навчання узгоджувалися із відповідними галузевими об'єднаннями та підприємствами замовниками.

У 2023 р. за рахунок **нових для інституту професій** здійснювалось навчання викладачів фахової передвищої, вищої освіти та професіоналів, працівників закладів ресторанного бізнесу з менеджменту готельно-ресторанного бізнесу (33 слухачі); управителів вищої і середньої ланки підприємств індустрії гостинності та сфери обслуговування з менеджменту (30 слухачів), з питань безпечності харчових продуктів (12 слухачів); відповідальних за процедуру захисту об'єктів операторів ринку харчових продуктів від шкідників у контексті HACCP, а також захисту об'єктів від шкідників згідно ISO 22000. (120 слухачів); фахівців лабораторій зернопереробних підприємств (214 слухачів); внутрішнього аудитора системи менеджменту безпечності харчових продуктів в закладах громадського харчування, шкільної та дошкільної освіти, а також під час здійснення заходів державного контролю на підприємствах харчової промисловості (118 слухачів).

У 2023 році у зв'язку із продовженням військового стану та суттєвим скороченням мобільності слухачів інститут був вимушений значну кількість навчальної роботи виконувати дистанційно або на базі замовника освітніх послуг (за умови наявності укриття). Всього за дистанційною формою пройшли підвищення кваліфікації 3712 слухачів, що складає 61,9 % від загальної чисельності слухачів.

Кількість слухачів, які пройшли навчання в м. Києві, становить 1176 осіб (19,6%). Кількість слухачів, які вчилися безпосередньо на базі підприємств, становить 1112 осіб (18,5 %). За освітніми та освітньо-професійними програмами підвищення кваліфікації за рахунок держзамовлення пройшли навчання 44 слухачі. Чисельні показники підвищення кваліфікації за видами навчання (очно, дистанційно, за освітньо-професійними програмами) та місцем їх проведення (д – довгострокові, к – короткострокові) наведені в табл. 10. Статистичні дані щодо підвищення кваліфікації за держзамовленням у розрізі галузей АПК, форм, тривалості і місця проведення навчання наведені в додатку 4.

Інформація стосовно плану-графіка освітнього процесу була своєчасно доведена до відома замовників – підприємств харчової та переробної промисловості за допомогою переважно електронної пошти та оприлюднена на офіційному сайті інституту. Крім цього, інформація рекламного характеру щодо планів проведення різного роду навчання надавалася у рамках публічних заходів, а також висвітлювалася на сторінках сайту інституту та в соціальних мережах.

Програмою передбачене застосування **новітніх програмних продуктів** у навчальному процесі, підвищення рівня підготовки викладачів інституту у їх застосуванні.

Нові технології дистанційного навчання та програмні засоби у 2023 році застосовувалися у навчальному процесі викладачами кафедри ІОТ, кафедри ПСП, кафедри ХВ. Кафедрою ІОТ проводилось підвищення рівня підготовки викладачів інституту для застосування у навчальному процесі нових програмних продуктів та інформаційних технологій, зокрема, Microsoft 365 (хмарні технології). У 2023 році розширилася практика підвищення кваліфікації за цим же напрямом і викладачів НУХТ. Так, кафедрою ІОТ було проведено 7 семінарів, на яких підвищили кваліфікацію 123 викладачі університету. Ця робота має активне продовження і в поточному році.

Кафедрою економіки, обліку та фінансів проводились навчання для керівних працівників і спеціалістів хлібопекарської, кондитерської, цукрової, олієжирової, пивобезалкогольної, спиртової, виноробної, молочної та м'ясної галузей, а саме ПрАТ "Оболонь", НДІ "Украгропромпродуктивність", ПрАТ "Укрпиво", "Укркондпром", "Укрмолпром", ТОВ "Мілк Груп", ТОВ "ХЕППІ МІЛК ПЛЮС", "Укрвинпром", НАЦУ "Укрцукор", "Укрхлібпром", "Укрм'ясо", "Укроліяпром", ТОВ "Лерой", ДП "Укрспирт" за галуззю знань «Управління та адміністрування». Заняття відбувались з актуальної тематики, а саме: "Організація та правове регулювання трудових відносин на підприємстві в умовах воєнного стану», «Нормування праці на підприємстві як елемент управління його економічним, виробничим і соціальним розвитком», «Стратегічне управління розвитком підприємства харчової промисловості: використання можливостей та зростання його потенціалу», «Формування товарної політики та організації маркетингової діяльності на підприємстві», «Організація та безпечність харчової продукції при прийнятті оптимальних управлінських рішень і ведення бізнесу», «Економіко-фінансові інноваційні шляхи підвищення активності та ефективності діяльності підприємства», «Управління репутацією підприємства (стратегія, тактика, антикризовий аспект)», «Організація і управління економікою та трудовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану», «Облік і оподаткування», «Правове забезпечення регулювання та організації трудових відносин на підприємстві в умовах воєнного стану», «Економіко-фінансовий менеджмент формування витрат виробництва харчової продукції та трудових ресурсів», «Організація та управління економікою підприємства», «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу», «Безпечність харчових продуктів – законодавчі вимоги та система НАССР», «Місце продаж у комплексі маркетингу», «Організація та управління економікою підприємства в умовах воєнного стану».

Кафедра інформатики та обчислювальної техніки надавала освітні послуги підприємствам, установам і організаціям АПК, науковим і навчальним закладам, підпорядкованим міністерствам України та Національній академії аграрних наук України з питань застосування інформаційних технологій у всіх сферах виробничої діяльності. Зокрема, у звітному році було проведено навчання для співробітників Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України, ННЦ «Інститут аграрної економіки», «Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України», ННЦ «Інститут Землеробства НААН України», НУХТ, Інституту садівництва НААН України. Були надані освітні послуги за такою тематикою: "Використання цифрових інструментів

Google у виробничій діяльності", "Сучасні методи обробки текстової інформації", "Сучасні методи обробки текстової інформації для наукових працівників", "Побудова електронних карт засобами ArcGIS", "Використання хмарних технологій для дистанційного вирішення освітніх та наукових завдань", "Використання хмарних технологій у науковій роботі", "Створення Web-сайтів за допомогою сучасних програмних засобів", "Професійна робота з електронними таблицями", "Створення професійних веб-сайтів на прикладі CMSJoomla", "Сучасні програмні засоби для систематизації наукових даних та роботи з науковими джерелами на прикладі бібліотечного контент-менеджера ZOTERO".

Викладачами кафедри постійно проводились консультації та надавалася технічна допомога у використанні засобів сучасної обчислювальної техніки працівникам відділів інституту та іншим кафедрам з таких питань: адаптація та супровід програмного забезпечення обміну даними з казначейством, супровід комп'ютерної програми для обліку фактичного навчального навантаження викладачів інституту та підрахунку основних показників по кафедрах, супровід системи зберігання науково-методичних розробок кафедр, упровадження в експлуатацію комп'ютерної програми формування бази даних наявної літератури, оволодіння технологією роботи з електронним реєстром (архівом) навчально-методичних розробок інституту та інші.

Кафедра харчових виробництв проводила навчання для інженерно-технічних працівників та спеціалістів цукрової галузі з актуальної тематики: "Підвищення ефективності бурякоцукрового виробництва", "Розробка рекомендацій по переробці буряків. Підвищення якості готової продукції", "Нове в теорії та практиці кристалізації цукру", "Контроль та облік виробництва з використанням електронних таблиць", "Нове в теорії та практиці очищення і фільтрування соків і сиропу", "Раціональне використання сировини, витратних матеріалів та паливо-енергетичних ресурсів при переробці цукрових буряків", "Нове в теорії і практиці сокодобування", "Сучасні технологічні процеси та обладнання бурякоцукрового виробництва", "Модернізація виробництва з метою отримання цукру європейської якості та економії енергоресурсів".

Також кафедрою проводились навчання для керівників підприємств, спеціалістів, інженерів-технологів, змінних технологів, начальників лабораторій хлібопекарської, кондитерської галузей: "Інноваційні технології та особливості застосування нових видів структуроутворювачів і харчових добавок у хлібопекарському і кондитерському виробництвах", "Формування показників якості борошна як основної сировини хлібопекарського, макаронного та кондитерського виробництв", "Розрахунок рецептур та споживчої цінності борошняних кондитерських виробів", "Ресурсо- та енергозберігаючі технології виробництва та пакування хлібобулочних і кондитерських виробів – основні складові їх конкурентоспроможності", "Управління якістю і безпечністю на підприємствах з виробництва хлібобулочних і кондитерських виробів шляхом розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи HACCP", "Менеджмент безпечності харчових продуктів. Принципи HACCP. ISO

22000:2018. Внутрішній аудит за ISO 19011:2018", "Процеси в технологіях хліба, кондитерських, макаронних виробів та харчоконцентратів, їх взаємозв'язок і вплив на якість продукції", "Основні аспекти забезпечення безпеки, збереження якості і створення продукції для корекції харчового статусу населення", "Сучасні технологічні процеси та технологічний контроль у виробництві хлібобулочних виробів", "Вимоги вітчизняного законодавства та міжнародних стандартів до безпечності харчових продуктів", "Сенсорна оцінка якості харчових продуктів, підготовка експертів-дегустаторів", "Сучасні технологічні процеси та технохімічний контроль у виробництві борошняних кондитерських виробів", "Вимоги вітчизняного законодавства та міжнародних стандартів до безпечності кондитерських виробів".

Спеціалістів спиртової, лікеро-горілчаної, пивобезалкогольної галузей з актуальної тематики: "Технологія і технохімконтроль алкогольного виробництва", "Основи органолептичної оцінки якості напоїв", "Технологія виробництва напоїв алкогольних", "Географічні зазначення спиртних напоїв. Безпечність та якість", "Основи дегустації напоїв алкогольних", "Актуальні проблеми підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та використання відновлюваних джерел енергії на підприємстві", "Основні аспекти забезпечення безпеки, збереження якості і створення продукції для корекції харчового статусу населення", "Сучасні проблеми забезпечення безпеки життя і здоров'я працюючих".

Кафедра харчових виробництв також спеціалізується на проведенні періодичного та спеціального навчання посадових осіб та інших працівників підприємств, працює на основі нормативного документа «Типове положення про навчання та перевірку знань з охорони праці» (Наказ Держнаглядохоронпраці від 26 січня 2005 р. № 15) відповідно до статті 18 Закону України «Про охорону праці». Кафедрою проведено заняття з охорони праці для спеціалістів з охорони праці та інших посадових осіб хлібопекарської, кондитерської галузей з питань: «Безпечне проведення робіт на комплексно-механізованих лініях по випіканню хлібобулочних виробів», «Охорона праці», «Безпечне проведення робіт по випіканню хлібобулочних виробів», «Охорона праці та промислова безпека», «Система управління ризиками». Кафедрою проводилась консультативна, науково-методична, виробнича, навчально-методична та інша допомога підприємствам усіх галузей.

Викладачі кафедри продовжували широко застосовувати навчання безпосередньо на підприємствах, асоціаціях із застосуванням різних видів занять. Паралельно з підвищенням кваліфікації керівників і спеціалістів в планових групах на прохання керівництва заводів, підприємств, організацій тощо проводилося підвищення кваліфікації на цільових семінарах з актуальної тематики.

Кафедра тісно співпрацює із Всеукраїнською асоціацією пекарів, ВАТ «Укрхлібпром», асоціаціями «Укркондпром», «Укрспирт», НАЦУ «Укрцукор» та багатьма акціонерними товариствами і підприємствами.

У звітному році **кафедра переробки м'яса та молока** проводила навчання спеціалістів згідно із заявками від асоціацій «Укрм'ясо», НАМУ «Укрмолоко», «Укрпиво». Крім заявленого, викладачі кафедри проводили навчання з додатковим контингентом згідно з укладеними договорами з підприємствами щодо надання платних освітніх послуг:

ТОВ "Чиста вода", ТОВ "Карпатські мінеральні води", ПрАТ "Коростенський завод МДФ", ТОВ "Перший Дніпропетровський пивзавод", ПрАТ "Фірма "Полтавпиво".

Кафедра проводила навчання з актуальної на сьогоднішній день тематики: "Екологічний менеджмент підприємств", "Гігієна та санітарія на підприємствах м'ясної галузі", "Цільове навчання начальників цехів, майстрів з виробництва м'яса та м'ясної продукції", "Санітарія та гігієна на підприємствах м'ясної галузі", "Сенсорний аналіз. Підготовка дегустаторів", "Технологія виробництва та контроль якості молочних продуктів", "Мікробіологічний контроль виробництва", "Організація фізико-хімічних досліджень м'ясних, м'ясо-рослинних та овочевих напівфабрикатів заморожених і продукції консервованої у реторт-пакетах", "Контроль якості сировини та молочних продуктів", "Безпечність та якість води питної та стічної. Визначення вимірювальних можливостей лабораторій", "Мікробіологія води та безалкогольних напоїв", "Мікробіологія пивоварного виробництва", "Якість та безпечність молочної продукції", "Гігієна та санітарія на підприємствах молочної галузі", "Контроль якості та безпечності молока і молочних продуктів", "Організація мікробіологічного контролю на підприємствах молочної промисловості", "Нормативно-законодавча база екології підприємств в умовах воєнного стану".

За звітний період відбулись заняття для таких категорій слухачів як головні технологи та технологи підприємств молочної промисловості; мікробіологи та співробітники виробничих лабораторій молочної промисловості; начальники цехів та майстри з виробництва незбираної молочної продукції; начальники лабораторій та хіміки підприємств молочної промисловості; майстри з виробництва масла вершкового та спредів; завідувачі лабораторій, хіміки, мікробіологи, начальники цехів, майстри м'ясного виробництва; майстри з виробництва ковбас; спеціалісти з якості і безпеки.

Викладачі кафедри переробки м'яса та молока провели навчання безпосередньо на підприємствах: ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат", ТзОВ "Трумікс Україна" (Львівська обл.), ТОВ "Золотоніський маслоробний комбінат" (Черкаська обл.), ТОВ "Пирятинський сирзавод" (Полтавська обл.), ТзДВ "Яготинський маслозавод" (Київська обл.), ТОВ "Пирятинський делікатес" (Полтавська обл.), ТОВ "Смарт-Мілк", ПП "Білоцерківська агропромислова група" (Полтавська обл.).

У звітному році **кафедра переробки сільськогосподарської продукції** тісно співпрацювала з ГС "Аграрний союз України", ДП "ДГ" Еліта", "Укрсадвинпром", ТОВ "НПЦ" Дезпрофмед", ГС "Фітосанітарна асоціація України", ТОВ "ВНІС", Асоціація "Укроліяпром", "Інститут картоплярства НААН", ТОВ "Агролабтест", Білоцерківський НАУ, ТОВ "Венталаб", ДП "Черкасистандарт-метрологія", ТДВ "Запорізький хлібзавод

№3”, Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області, ДП "Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції", ТОВ "НОР-ЕСТ АГРО", ТОВ "АГРОСЕРТ".

Для керівників, спеціалістів та фахівців агрогосподарств, виробників бурякосійних та насінницьких господарств, спеціалістів із захисту рослин сільськогосподарських та інших підприємств проводились заняття з актуальної на даний час тематики, а саме: "Техніка, технології і хімоконтроль приймання, зберігання і сушіння зерна та насінневого матеріалу", "Технології та обладнання для первинної переробки та зберігання продукції рослинництва", "Технології і обладнання післязбиральної доробки зернових культур", "Технології, обладнання та безпечне застосування пестицидів в агропромисловому комплексі", "Інтегрована процедура захисту об'єктів операторів ринку харчових продуктів від шкідників у контексті НАССР", "Інтегровані процедури захисту об'єктів від шкідників згідно з ISO 22000, (НАССР)", "Технології, обладнання і контроль збирання та первинної переробки зернової продукції", "Технології, обладнання та контроль безпечності і якості насінневого матеріалу і зерна", "Технології, обладнання і контроль первинної переробки та зберігання насіння олійних культур", "Технології і контроль зберігання зернової продукції", "Аудит у сфері насінництва та розсадництва за видом робіт -- польове оцінювання насіння і садивного матеріалу", "Технології, обладнання і контроль виробництва, переробки та зберігання зерна і насінневого матеріалу", "Процедури безпечності харчових продуктів. Інтегрована процедура захисту об'єктів операторів ринку харчових продуктів від шкідників у контексті НАССР", "Безпечне застосування пестицидів в агропромисловому виробництві", "Вплив факторів збирання на якісні показники продукції садівництва та виноградарства", "Технології та обладнання збирання плодово-ягідних культур і винограду", "Технології, обладнання і контроль виробництва, переробки та зберігання ріпаку ярого і озимого", "Технології та обладнання первинної переробки та зберігання картоплі", "Внутрішній аудитор системи безпечності харчової продукції, сировини, кормів (НАССР) на елеваторах", "Використання високоефективної рідинної хроматографії при визначенні показників якості та безпеки харчових продуктів і кормів", "Методи визначення мікотоксинів. Принципи імуноферментного аналізу. Валідація скринінгових методів", "Валідація аналітичних методів досліджень", "Визначення і контроль якості зернових та олійних культур. Мікологічна експертиза зерна. Методи визначення, відбір проб, лабораторний контроль, арбітраж. Стандарти", "Внутрішній аудитор системи менеджменту безпечності харчової продукції в закладах громадського харчування", "Процедура захисту об'єктів операторів ринку харчових продуктів від шкідників: нормативна база", "Безпечне застосування пестицидів в агропромисловому виробництві", "Пест-контроль як складова системи НАССР", "Проведення аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР під час здійснення заходів державного контролю на підприємствах харчової промисловості", "Розробка та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчування (НАССР) в закладах шкільної і дошкільної освіти", "Глумачення і застосування Державного стандарту України 6040:2008. Продукція виноробна. Правила приймання та методи відбирання проб".

Згідно з річним планом впровадження інформаційних технологій у діяльність ПДО НУХТ із 17 пунктів кафедру ІОТ виконано 16 (не виконаний пункт щодо підвищення швидкості Інтернет до 1 Гб/с).

До актуальних задач інституту належить укладення **договорів про співробітництво** з науково-дослідними установами, передовими підприємствами з метою використання їх досягнень у навчальному процесі, наукових дослідженнях, організації занять на їх базі тощо. Здійснено підвищення кваліфікації 82 слухачів Білоцерківського НАУ, 144 слухачів Фітосанітарної асоціації, 198 слухачів ТОВ «НПЦ «Дезпрофмед» та 64 слухачів Інституту картоплярства НААН України.

Продовжувалася робота щодо **науково-методичного та інформаційного забезпечення** освітянської діяльності. Зокрема, уведено в дію дві освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації нового покоління, тобто загалом розроблено 38 ОП (ОПП) ПК із 40, визначених як таких, що потребують розроблення. Кафедрі харчових виробництв належить розробити дві програми для фахівців спиртової галузі. Також розроблено 20 нових робочих програм з окремих освітніх компонентів (дисциплін). Загалом до ЄЕР у 2023 р. занесено 216 методичних розробок викладачів (для порівняння: у 2022 р.- 245, у 2021 р. – 254; у 2020 р. – 331; у 2019 р. – 298).

Програмою розвитку передбачено здійснювати розроблення підручників, навчальних посібників для системи післядипломної освіти та інших видань з тих напрямів, в яких інститут займає провідне становище на ринку освітніх послуг. Серед вагомих здобутків минулого року слід відзначити дві монографії (каф. ЕОФ і каф. ПММ) та одне науково-практичне видання (каф. ЕОФ), що вийшли друком. Розроблено в електронній формі чотири навчальні посібники (кафедра ІОТ – 2 і кафедра харчових виробництв – 2), а також два довідники (каф. харчових виробництв).

Однією з важливих задач Програми є розвиток **комп'ютеризованого тестування** слухачів. У звітному році розроблені одинадцять тестів з навчальних дисциплін, що містять 292 тестових питання для комп'ютерного контролю знань слухачів. Підготовлено кафедрою ПСП 5 тестів на 165 питань, кафедрою харчових виробництв – 3/67; каф. ЕОФ – 3/60. Проведене комп'ютерне тестування 289 слухачів у 16 групах: 13 груп по кафедрі ПСП, (257 слухачів) та три групи по кафедрі ІОТ (32 слухачі). Рівень забезпеченості тестами основних освітніх компонентів (дисциплін) і кількість охоплених тестуванням слухачів залишається недостатнім, враховуючи велику кількість навчальних занять за дистанційною формою.

2. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Науково-методична діяльність є одним із головних і найбільш складних в інтелектуальному плані напрямів роботи інституту. Основним координуючим органом інституту у забезпеченні організації методичної діяльності є методична комісія. До її складу входять по 1-2 представники кафедр, керівники відділів, лабораторій, які мають безпосереднє відношення до організації освітнього процесу, його матеріального, методичного і організаційного забезпечення.

У поточному році предметом розгляду методичної комісії були розроблені робочими групами освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації нового покоління, робочі програми дисциплін, нормативно-методичне забезпечення освітнього процесу і форми методичних документів, питання якості освітнього процесу, повноти і якості методичного забезпечення. Зокрема, методичною комісією неодноразово розглядалися питання оптимізації системи управління методичною роботою та її обліку, представленні результатів методичної роботи на офіційному сайті та в соціальних мережах, системотехнічного і методичного забезпечення дистанційних курсів тощо.

Питання, що мали безпосереднє відношення до науково-методичної діяльності, регулярно розглядалися не лише методичною комісією інституту, але і Вченою радою ПДО НУХТ. Методична комісія упродовж року провела 10 засідань. Питання науково-методичної діяльності, методичного забезпечення навчальних дисциплін, якості освітніх послуг тощо регулярно заслуховувалися на засіданнях Вченої ради інституту.

Розроблення та удосконалення навчальних планів і програм

Враховуючи замовлення галузевих формувань на підвищення кваліфікації керівних працівників і спеціалістів на 2023 р., в інституті було оновлено і розроблено навчально-тематичні плани для всіх категорій керівних працівників і спеціалістів галузей АПК.

Відповідно до затвердженого плану-графіка заїзду слухачів навчально-методичним відділом інституту разом з кафедрами в 2023 р. розроблено 55 нових навчально-тематичних планів: з кафедрою економіки, обліку та фінансів – 8, інформатики та обчислювальної техніки – 3, переробки сільськогосподарської продукції – 15, харчових виробництв – 20, переробки м'яса та молока – 9.

За звітний період було удосконалено 11 навчально-тематичних планів: кафедрою інформатики та обчислювальної техніки – 1, кафедрою економіки, обліку та фінансів – 0, кафедрою переробки м'яса та молока – 6, переробки сільськогосподарської продукції – 2, харчових виробництв – 2.

Вся навчальна документація узгоджувалася з відповідними галузевими об'єднаннями та підприємствами-замовниками.

Враховуючи побажання замовників, кафедрами були підготовлені навчально-тематичні плани короткострокових семінарів за темами:

- «Правове забезпечення регулювання та організації трудових відносин на підприємстві в умовах воєнного стану»;
- «Організація та управління економікою підприємства в умовах воєнного стану»;
- «Управління інтелектуальною власністю у закладах вищої освіти»;
- «Менеджмент готельно-ресторанного бізнесу для управителів вищої і середньої ланки підприємств індустрії гостинності, сфери обслуговування та викладачів фахової передвищої освіти і вищої освіти»;

- «Сучасні методи обробки текстової інформації»;
  - «Створення професійних веб-сайтів на прикладі CMS Joomla»;
  - «Сучасні проблеми забезпечення безпеки життя і здоров'я працюючих»;
  - «Безпечність харчових продуктів – законодавчі вимоги та система НАССР»;
  - «Проведення аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР під час здійснення заходів державного контролю на підприємствах харчової промисловості»;
  - «Використання хмарних технологій для дистанційного вирішення освітніх та наукових завдань»;
  - «Методи визначення мітоксинів. Принцип імуноферментного аналізу. Валідація скрінінгових методів»;
  - «Географічні зазначення алкогольних напоїв»;
  - «Менеджмент безпечності харчових продуктів. Принципи НАССР. ISO 22000:2018. Внутрішній аудит за ISO 19011:2018»;
  - «Технологія виробництва та контроль якості молочних продуктів»;
  - «Ресурсо- і енергозберігаючі технології виробництва та пакування – основні складові конкурентоспроможності хлібобулочних і кондитерських виробів»;
  - «Технології, обладнання та безпечне застосування пестицидів в агропромисловому комплексі»;
  - «Вплив факторів збирання на якісні показники продукції садівництва та виноградарства»;
  - «Визначення та контроль якості зернових та олійних культур. Мікологічна експертиза зерна»;
  - «Сенсорна оцінка якості харчових продуктів, підготовка експертів-дегустаторів»;
  - «Організація фізико-хімічних досліджень м'ясних, м'ясо-рослинних та овочевих напівфабрикатів заморожених та продукції консервованої у реторт пакетах»;
  - «Валідація аналітичних методів досліджень»;
  - «Тлумачення і застосування Державного стандарту України 6040:2008. Продукція виноробна. Правила приймання та методи відбирання проб».
- У звітному році було розроблено:
- 2 освітньо-професійні програми нового покоління – кафедрою харчових виробництв;
  - 20 робочих програм: кафедрою економіки, обліку та фінансів – 4, кафедрою інформатики та обчислювальної техніки – 1, кафедрою харчових виробництв – 6; кафедрою переробки м'яса та молока – 3; кафедрою переробки сільськогосподарської продукції – 6.

Основна кількість методичних праць викладачами інституту розроблялася і накопичувалася на електронних носіях. Серед друкованих праць варто відмітити 2 монографії, зокрема: Бутнік-Сіверський О.Б. (дисципліна: Менеджмент інтелектуальної

власності) «Економіко-правові проблеми інтенсифікації сфери інтелектуальної власності України під впливом нових викликів розвитку неоекономіки» (кафедра економіки обліку та фінансів); Бовкун А.О., Шульга Н.М., Науменко О.В. «Мікробіологічні та фізико-хімічні основи виробництва твердих сирів» (кафедра переробки м'яса та молока) та науково-практичне видання: Дерев'янка О.Г. (дисципліна: "Репутаційний менеджмент") «Загальна теорія репутації» (кафедра економіки обліку та фінансів).

Також були включені до реєстру навчально-методичні розробки в електронній формі. Розроблені методичні матеріали характеризуються такими кількісними показниками:

- навчальних посібників – 4 (кафедра харчових виробництв – 2, кафедра інформатики та обчислювальної техніки – 2);

- довідник – 2 (кафедра харчових виробництв);

- методичних рекомендацій, вказівок тощо – 13 (кафедра економіки, обліку та фінансів – 2, кафедра переробки м'яса та молока – 7, кафедра харчових технологій – 1, кафедра переробки сільськогосподарської продукції – 3);

- конспектів лекцій – 29 (кафедра економіки, обліку та фінансів – 5, кафедра інформатики та обчислювальної техніки – 3, кафедра переробки м'яса та молока – 9, кафедра харчових технологій – 8, кафедра переробки сільськогосподарської продукції – 4);

- презентацій – 61 (кафедра економіки, обліку та фінансів – 9, кафедра інформатики та обчислювальної техніки – 3, кафедра переробки сільськогосподарської продукції – 37, кафедра харчових виробництв – 8, кафедра переробки м'яса та молока – 4);

- тестів – 11 (кафедра харчових виробництв – 3, кафедра переробки сільськогосподарської продукції – 5, кафедра економіки, обліку та фінансів – 3);

- екзаменаційні білети – 5 (кафедра економіки, обліку та фінансів – 95 білетів, 255 питань).

3. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

У звітному періоді наукова робота інституту здійснювалась відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», інших нормативно-правових актів, Положення про науково-дослідну роботу в ПДО НУХТ, а також рішень Вченої ради НУХТ та наказів інституту. У 2023 р. наукова робота здійснювалась згідно з річним планом інституту, сформованим відповідно до Напрямів наукових досліджень ПДО НУХТ на 2019–2023 роки, затвердженим Вченою Радою Інституту та індивідуальними Програмами держбюджетних НДР виконавців на цей період.

План наукової роботи на 2023 рік в основному виконаний. В межах робочого часу викладачів виконувалось 11 кафедральних тем науково-дослідних робіт.

Окрім роботи у межах робочого часу викладачів (конкурентоспроможні прикладні розробки та технології за визначеними пріоритетними напрямками), наукова робота здійснювалась також в ініціативному порядку (пошукові дослідження) та шляхом участі в

інтегрованому науковому процесі (надання рецензій, відзивів, проведення експертиз, робота у складі колегіальних наукових органів тощо).

Тісна співпраця науково-педагогічних працівників із галузями харчової і переробної промисловості, високий фаховий рівень наукових кадрів підтверджується участю провідних вчених ПДО НУХТ у різноманітних наукових та галузевих колегіальних органах, що визначають державну політику в харчовій та переробній промисловості, а також у сфері науки і освіти.

Результати **наукової діяльності** за 2023 рік представлені у кількості 70 наукових праць загальним обсягом 42,57 друк. арк. З них видано типографським способом – розділи в трьох монографіях (24,2 друк. арк.) та одне науково-практичне видання (8 друк. арк.). Оpubліковано 34 статті загальним обсягом 5,53 друк. арк., з яких 8 статей в наукових журналах, що включені до наукометричної бази Scopus та Web of Science. Також вийшли друком 32 тези доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях загальним обсягом 4,84 друк. арк. ПВС кафедр взяв участь у 37 міжнародних та 13 всеукраїнських конференціях, семінарах і у 21 міжнародних та всеукраїнських виставках, круглих столах, форумах.

Підводячи підсумок щодо результатів наукової діяльності інституту, слід зазначити, що у 2023 році ці результати представлені у кількості 70 наукових праць загальним обсягом 42,57 друк. арк. З них видано – розділи в трьох монографіях загальним обсягом 24,2 друк. арк. та одне науково-практичне видання загальним обсягом 8 друк. арк. Оpubліковано 34 статті загальним обсягом 5,53 друк. арк. (з них 8 статей в наукових журналах, що включені до наукометричної бази Scopus та Web of Science); 32 тези доповідей на міжнародних і всеукраїнських конференціях загальним обсягом 4,84 друк. арк.

Про достатньо ефективну працю інституту в умовах воєнного стану свідчить наукове співробітництво з численними підприємствами і організаціями, впровадження розробок у виробництво та отримані нагороди на різноманітних форумах, виставках тощо.

Разом з певними успіхами у науковій роботі є й слабкі місця, які війна тільки посилила.

Наукові праці друкуються, як правило, у вітчизняних виданнях. Частина праць друкуються у виданнях, віднесених до наукометричних баз. Основною перешкодою для виходу в міжнародний науковий простір є прикладний вузькогалузевий характер наукових проблем, над якими працюють вчені інституту, а відтак – незначна кількість робіт за фундаментальними дослідженнями, які переважно друкуються у зарубіжних виданнях, а також мовний бар'єр.

2023 рік приніс певні здобутки і в досягнення цілі, спрямованої на забезпечення сталого розвитку внутрішнього середовища інституту – поліпшення **стану колективу** в професійному, матеріальному і соціальному аспектах. Середній вік штатних ПВС у 2023 році скоротився до 56 років, що нижче встановленого значення в 60 років. Були прийняті на роботу 4 штатні викладачі, з них один професор, один доцент і два – на посади старших

викладачів. Звільнився 1 доцент за власним бажанням. Підвищили свою кваліфікацію троє викладачів. До інституту на засадах сумісництва залучалися провідні вчені з НУХТ та наших установ.

Бібліотечний фонд та його використання Технічна бібліотека ІПДО НУХТ знаходиться на другому поверсі корпусу інституту і займає площу 102,8 м². Це приміщення складається з п'яти кімнат, включаючи читальний зал на 20 читацьких місць, абонементний відділ та книгосховище. Діяльність бібліотеки ІПДО НУХТ спрямована на обслуговування та довідковоінформаційне забезпечення слухачів підприємств харчової та переробної промисловості, працівників ІПДО, а також на здійснення культурно-просвітницької роботи. За штатним розписом для роботи в бібліотеці передбачено дві посади (зав. бібліотекою та бібліотекар першої категорії). Фонд бібліотеки становить 77837 примірників. Це необхідна для забезпечення навчального процесу наукова, технічна, навчально-методична та галузева література, включаючи розробки науково-дослідних інститутів та викладачів ІПДО. Бібліотека забезпечує слухачів роздатковими матеріалами, методичними розробками, проводить культурно-просвітницьку роботу серед слухачів та інших проживаючих (відражені, студенти-заочники НУХТ). Структура книгофонду порівняно з попереднім роком суттєво не змінилася.

Протягом 2023 року здійснювалась підтримка безперебійної роботи сайту. Кафедри дещо підвищили активність щодо наповнення сайту актуальною рекламною інформацією (опубліковано 67 новин).

4. РОБОТА ВЧЕНОЇ РАДИ ІНСТИТУТУ

Вчена рада ІПДО НУХТ створена для вирішення основних питань діяльності інституту і, згідно з Положенням про державний вищий заклад освіти, є дорадчим органом управління. Упродовж 2023 року склад Вченої ради зменшувався, а потім збільшувався з 19 до 20 осіб.

В 2023 році було затверджено новий склад Вченої ради ІПДО НУХТ та обрано голову Вченої ради. Головою ради є в.о. директора ІПДО НУХТ Баранов В.І. До її складу входять три члени дирекції інституту, головний бухгалтер, голова профкому, начальник відділу кадрів та інші начальники підрозділів інституту. Чисельність наукових, науково-педагогічних працівників у Вченій раді становить 75 відсотків від її складу.

У 2023 році робота Вченої ради ІПДО НУХТ здійснювалась згідно з планами, які розроблялись на кожне півріччя. Також вносились своєчасні корективи щодо роботи Вченої ради. Плани розглядалися на засіданнях і затверджувались головою Вченої ради.

Протягом року Вчена рада збиралася в очному режимі і провела 10 засідань, на яких було опрацьовано питання з відповідних напрямів роботи Інституту.

I. Організація навчальної та методичної роботи

Цьому напрямку роботи Вчена рада приділяла особливу увагу, були розглянуті такі питання:

- Про результати навчальної роботи ІПДО НУХТ за 2022 р. та завдання на 2023 р.
- Про результати методичної роботи ІПДО НУХТ за 2022 р. та план на 2023 р.
- Про результати наукової роботи ІПДО НУХТ за 2022 р. та план на 2023 р.
- Про підсумки навчальної роботи інституту в I півріччі та завдання на II півріччя 2023 р.
- Про організаційне та методичне забезпечення дистанційної форми підвищення кваліфікації працівників АПК та шляхи їх подальшого вдосконалення.
- Про хід виконання плану навчальної роботи 2023 року.
- Про досвід використання освітніх програм підвищення кваліфікації та подальше вдосконалення науково-методичного забезпечення освітнього процесу.
- Про організацію функціонування сайту інституту, підвищення його якості та ролі в інформаційній діяльності.
- Про підготовку матеріалів до формування держзамовлення на підвищення кваліфікації кадрів АПК у 2024 році.
- Про підвищення якості освітнього процесу шляхом удосконалення методичного забезпечення.
- Про план підвищення кваліфікації керівників, професіоналів та фахівців АПК в інституті та формування графіків освітнього процесу на 2024 рік.
- Про коригування обсягів навчальної роботи між кафедрами на 2023 рік та розподіл обсягів навчальної роботи на 2024 рік
- Про звіт щодо роботи ІПДО НУХТ за 2023 р.

II. Визначення перспективних напрямів діяльності та розвитку інституту

У 2023р. Вчена рада в очному режимі постійно приділяла увагу питанням забезпечення виконання плану підвищення кваліфікації, пошуку, розробці та впровадженню нових напрямів, форм і методів організації навчання працівників харчової і переробної промисловості, а також проблемі функціонування інституту в сучасних кризових економічних умовах воєнного часу.

Вченою радою було доопрацьовано, розглянуто і затверджено зміни до нормативних документів інституту, що регулюють методичну роботу: Зміни до Положення про методичне забезпечення освітнього процесу в ІПДО НУХТ (Положення) та Зміни норм часу для розрахунку та обліку основних видів методичної роботи науково-педагогічних працівників ІПДО НУХТ (Норми).

Також розглянуто і затверджено нову редакцію Положення про методичну комісію інституту та нові напрями держбюджетної науково-дослідної роботи професорсько-викладацького складу ІПДО НУХТ на період 2024–2028 роки.

III. Звіти структурних підрозділів

У відповідності до Положення про Вчену раду на її засіданнях розглядалися та обговорювалися звіти завідувачів кафедр про виконання індивідуальних планів роботи викладачів, про методичну та наукову роботу, видавничу діяльність інституту.

Вчена рада заслухала та обговорила підсумки роботи колективу інституту за 2022 рік, за I-е півріччя та завдання на II півріччя 2023 року й перспективу в 2024 році. Також заслухала про результати видавничої діяльності інституту в 2022 р. та перспективи на 2023 р.

Якість роботи кафедр оцінювали за нарахованими балами в рейтингу за підсумками роботи в 2023 році, а також індивідуальний рейтинг науково-педагогічних працівників інституту.

Вченою радою вивчено питання про результати фінансово-господарської роботи інституту за 2022 р. та план надходжень власних коштів у 2023 році.

Вчена рада заслухала завідувачів про результати роботи двох кафедр, а саме: економіки, обліку та фінансів і переробки м'яса та молока у 2021-2022 рр. та в першій половині 2023 р. та перспективи їх розвитку, та обговорила їх рейтинг за підсумками 2023 р.

IV. Кадрові питання

У 2023 р. розглянуто та ухвалено обрання по конкурсу:

- завідувача кафедри економіки, обліку та фінансів Бутнік-Сіверського Олександра Борисовича;
- доцента кафедри переробки сільськогосподарської продукції Печка Володимира Сергійовича;
- старшого викладача кафедри інформатики та обчислювальної техніки Сологуба Сергія Івановича;
- старшого викладача кафедри харчових виробництв Коротинського Олександра Володимировича.

У 2023 р. розглянуто та представлено кандидата технічних наук Король Цвітани Олександрівни (кафедра переробки м'яса та молока) до присвоєння вченого звання доцента.

Також рекомендовано дисертаційну роботу Стоцької Олени Володимирівни "Біотрансформація відходів пивоварного виробництва з отриманням біогазу та кормової біомаси" на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю

03.00.20 – біотехнологія – для розгляду і захисту в спеціалізованій вченій раді Інституту продовольчих ресурсів Національної Академії аграрних наук України.

V. Організаційні питання.

На засіданнях Вченої ради розглядалися питання контролю та стану виконання рішень Вченої ради, затверджувались плани її роботи по півріччях, а також вносилися своєчасні коригування до плану роботи упродовж року.

Проведено значну роботу з обговорення питань, що виносилися на засідання конференції трудового колективу ІПДО НУХТ, про затвердження нового складу та зміни у складі Вченої ради інституту, кадрові питання.

Серед інших питань, розглянутих Вченою радою, були такі:

- Про результати господарської роботи ІПДО НУХТ за 2022 р. та завдання на 2023 р.
- Про фінансові результати 2022 року та план надходжень власних коштів у 2023 році.
- Про обрання нового складу Вченої ради ІПДО НУХТ.
- Про вибори голови Вченої ради.
- Про коригування плану надходження власних коштів у 2023 році.
- Про виконання рішень Вченої ради.
- Про фінансовий план ІПДО НУХТ на 2024 р.
- Про коригування плану роботи Вченої ради 2023 року.
- Про підсумки роботи Вченої ради за 2023 р.
- Про затвердження плану роботи Вченої ради ІПДО НУХТ на 2024 р.

Аналіз роботи Вченої ради інституту свідчить про виконання нею своїх функцій.

Відповідно до затвердженого плану були здійснені заходи з **енергозбереження**, а саме: відключене постачання гарячої води, натомість, встановлені два побутових бойлери на 3 та 4 поверсі, що дозволили підвищити рівень комфорту працівників і заощадити на оплаті енергоносіїв. Проведено повну заміну ламп розжарювання на енергозберігаючі; проведено технічне обслуговування бойлера системи опалення; встановлене одне пластикове вікно, додаткові рами на вікна сходової клітки 3-го та 4-го поверхів зі східної сторони. Виконувалися поточні роботи в плані підготовки до зимового періоду – ремонт віконних рам, скління вікон, утеплення вікон та підвіконь.